

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Woensdrecht bezit een groot aantal collectieve eigendommen in de buitenruimte (zoals wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, gebouwen en speelvoorzieningen). Het onderhoud van deze eigendommen is van groot belang met het oog op het goed functioneren van de samenleving, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de veiligheid en een adequaat gebruik van de openbare ruimte. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen van de gemeente Woensdrecht.

Beheer en onderhoud openbaar gebied

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025			Begrotings-wijzigingen 2025			Begroting 2025 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2025			Verschil 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
62100000 Wegen, straten en pleinen	29.777	-2.304.473	-2.274.696	0	-37.852	-37.852	29.777	-2.342.325	-2.312.548	77.114	-2.419.932	-2.342.819	47.337	-77.607	-30.271
62101000 Exploitatie openbare verlichting	0	-497.108	-497.108	0	-4.850	-4.850	0	-501.958	-501.958	795	-546.661	-545.866	795	-44.703	-43.908
62102000 Zoutopslag Korteven (gladheidsbestrijding) acc.	0	-40.921	-40.921	0	-9	-9	0	-40.930	-40.930	0	-38.758	-38.758	0	2.172	2.172
62110100 Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	1.931	-62.631	-60.700	0	1.100	1.100	1.931	-61.531	-59.600	2.527	-84.883	-82.356	596	-23.352	-22.756
62110200 Wegmarkeringen	0	-19.168	-19.168	0	0	0	0	-19.168	-19.168	0	-20.303	-20.303	0	-1.135	-1.135
62400000 Onderhoud watergangen	0	-123.353	-123.353	0	0	0	0	-123.353	-123.353	0	-115.737	-115.737	0	7.616	7.616
65500000 Beleidsadviezen en subsidies natuurbescherming	0	-3.592	-3.592	50.000	-51.534	-1.534	50.000	-55.126	-5.126	50.000	-38.523	11.477	0	16.603	16.603
65600000 Openbaar groen	1.000	-1.148.379	-1.147.379	0	-1.944	-1.944	1.000	-1.150.323	-1.149.323	6.461	-1.160.967	-1.154.506	5.461	-10.644	-5.183
65800000 Speelvoorzieningen	0	-102.275	-102.275	0	-10.047	-10.047	0	-112.322	-112.322	0	-100.766	-100.766	0	11.556	11.556
67220000 Exploitatie en beheer riolering	0	-1.897.516	-1.897.516	0	29.411	29.411	0	-1.868.105	-1.868.105	0	-1.962.200	-1.962.200	0	-94.095	-94.095
Totaal	32.708	-6.199.416	-6.166.708	50.000	-75.725	-25.725	82.708	-6.275.141	-6.192.433	136.897	-6.488.731	-6.351.834	54.189	-213.590	-159.401

Wegen

In het *Beheerplan wegen 2024-2027* zijn de onderhoudsplannen, inclusief de benodigde budgetten, voor meerdere jaren opgenomen. De raming van deze budgetten is tot stand gekomen door middel van een theoretische benadering op basis van areaalgegevens, levensduur en gewenste kwaliteit. Op 14 december 2023 is het *Beleidsplan wegen 2024-2027* door de raad vastgesteld. Uitgangspunt is dat de maatregelen die moeten worden genomen om de wegen te onderhouden en het wegenareaal te verkleinen, passen binnen de huidige financiële kaders.

Waar mogelijk wordt bij groot onderhoud aan de wegen ook direct het riool en de groenvoorziening aangepakt. Een voorbeeld hiervan is het groot onderhoud aan de Montgomerystraat in Huijbergen in 2025. Naast groot onderhoud wordt er ook veel klein onderhoud uitgevoerd. Door adequaat beheer en regelmatig onderhoud voorkomen we dat grote ingrepen noodzakelijk zijn.

Speelvoorzieningen

In het afgelopen jaar hebben wij het reguliere beheer en onderhoud uitgevoerd. Het beschikbare budget was hiervoor toereikend. Daarnaast hebben wij de reguliere inspecties uit laten voeren gericht op de veiligheidseisen. Eind 2024 is begonnen aan het uitwerken van een nieuw beleids- en beheerplan. Dit plan is in 2025 vastgesteld.

Gebouwen

In de gemeente Woensdrecht onderscheiden we binnen het beleidsplan drie typen onderhoud:

- *Planmatig/groot onderhoud*
Dit betreft het periodiek onderhoud dat is vastgelegd in het *Meerjarenonderhoudsplan* (MJOP). Het gaat om terugkerende werkzaamheden die planmatig worden voorbereid en vaak worden gecombineerd met duurzaam onderhoud. De financiering vindt plaats via een voorziening voor onderhoud.
- *Contractonderhoud*
Het doel van contractonderhoud is om gebouwen en installaties in een goede functionele staat te houden en preventieve maatregelen te nemen om storingen te voorkomen. De financiering vindt plaats vanuit het exploitatiebudget.
- *Dagelijks/klein onderhoud*
Dit betreft de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden en niet-geplande reparaties die nodig zijn om storingen snel te verhelpen en verdere schade te voorkomen. Ook deze werkzaamheden worden gefinancierd uit het exploitatiebudget.

Naast de verschillende onderhoudsvormen wordt binnen de gemeente onderscheid gemaakt tussen meerdere gebruikerstypen:

- *Eigenaar*
De gemeente is als eigenaar verantwoordelijk voor het vastgoed. Zij draagt zorg voor het onderhoud, zodat de gebouwen in goede, functionele en veilige staat blijven.
- *Gebruiker*
De gebruiker van een gebouw is doorgaans een vereniging of stichting. Zij zijn verplicht het pand als een goed huurder te onderhouden. In de huurovereenkomst zijn via een demarcatielijst de onderhoudstaken en verantwoordelijkheden tussen gemeente en gebruiker vastgelegd.

- *Bevoegd gezag*

De gemeente treedt op als bevoegd gezag bij onderwijsinstellingen. Voor deze gebouwen zijn de onderhoudstaken vastgelegd in het *Integraal Huisvestingsplan (IHP)* en vallen zij niet onder het MJOP.

Het is gebruikelijk om de kosten van periodiek/groot onderhoud op te nemen in een *Meerjarenonderhoudsplan* (MJOP), waarmee de benodigde onderhoudsbedragen per jaar gemiddeld kunnen worden berekend. Wanneer dit gemiddelde jaarlijks in een voorziening wordt gestort en de benodigde bedragen aan de voorziening worden onttrokken, is het volledige periodiek/groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed financieel gedekt. Uiteraard moet regelmatig een herijking plaatsvinden om een reëel inzicht te bieden. Na de gemeenteraadsverkiezingen zal (volgens de planning op het moment van schrijven) een herzien MJOP 2026-2029 aan de gemeenteraad worden aangeboden. Hierin is het uitgangspunt om conditieniveau 4 te handhaven, met uitzondering van het gemeentehuis en MFC Kloosterhof, die zijn vastgesteld op conditieniveau 3. Het is van belang dat het conditieniveau niet onder niveau 4 zakt. Wanneer het onderhoud verder terugloopt dan dit niveau, ontstaat een onomkeerbare achterstand: herstel is dan niet langer doelmatig en vervanging wordt onvermijdelijk. Dit leidt tot aanzienlijk hogere kosten op de langere termijn. Om het huidige conditieniveau te kunnen handhaven, is in de komende periode meer budget noodzakelijk. De afgelopen jaren zijn de kosten voor zowel materialen als arbeid fors gestegen, waardoor de beschikbare middelen binnen zowel het MJOP als de exploitatiebudgetten onder druk zijn komen te staan.

Groen

Het inrichten en onderhouden van de openbare groenvoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom gebeurt volgens de beeldkwaliteitsniveaus uit de *Groene Agenda 2021-2025* (beleidskader).

De *Groene Agenda* is uit verschillende delen opgebouwd: een groenvisie met uitgangspunten, het algemene groenbeleid en meer specifiek boombeleid. De primaire doelstelling van de *Groene Agenda* is: “De Groene Agenda streeft naar een kwalitatieve voorzet van het gemeentelijk groenbeleid, samen met inwoners en met speciale aandacht voor de speerpunten biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.”

Centrumgebieden en begraafplaatsen kennen beeldkwaliteitsniveau A, woonwijken en industrieterreinen niveau B en buitengebied niveau C.

Openbare verlichting

Het in 2023 vastgestelde beleidsplan *Openbare verlichting* is nog steeds van kracht: het zorgt er voor dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor dagelijks onderhoud, kosten energieverbruik en benodigde vervangingen met als inzet een goed functionerend en modern bestand aan openbare verlichting. Naar aanleiding van de motie *Donkere plekken* zijn in samenwerking met de dorpsplatforms en de buurtpreventie teams aandachts-locaties in beeld gebracht. De openbare verlichting op deze nieuwe locaties is begin 2025 geplaatst. Ook heeft de raad de wens uitgesproken om de toegangsweg naar de gemeentelijke opvang van Oekraïners en het ZuidWestHoek College in Ossendrecht extra te verlichten. Deze verlichting is eveneens begin 2025 geplaatst. Tot slot is er extra openbare verlichting geplaatst aan de Groene Papegaai in Hoogerheide met het oog op de komst van de Toveruin.

Riolering

Het *Gemeentelijk Waterprogramma (GWP) 2024-2027* is sinds 2024 van kracht. De kerndoelstellingen blijven ongewijzigd en worden verder nagestreefd binnen de nieuwe planperiode. Net als in het eerdere *Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2023*, is ook in het GWP 2024-2027 budget gereserveerd voor de realisatie van projecten die bijdragen aan het behalen van deze doelstellingen. Bij de selectie en uitvoering van specifieke projecten ligt de focus op relevantie en efficiëntie, met als uitgangspunt het waarborgen van een effectieve en doelgerichte aanpak. Naast de voortzetting van standaardactiviteiten zoals onderhoud en onderzoeksinitiatieven, blijft de gemeente Woensdrecht een actieve deelnemer in de *Water- en Klimaatkring West*, een samenwerkingsverband dat voortkomt uit het *Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)*. Sinds de oprichting in 2014, hebben de betrokken gemeenten, het waterschap en de waterbedrijven hun krachten gebundeld om de waterketen te optimaliseren en te beheren. Deze samenwerking heeft geleid tot aanzienlijke verbeteringen in het beheer en zal ook in de komende periode een centrale rol spelen. Het doel is om de professionaliteit binnen het waterbeheer te verhogen en de kwetsbaarheid op het gebied van personeel te verlagen.

Een belangrijk en actueel thema binnen de waterketen is klimaatadaptatie. In het kader van de *Water- en Klimaatkring West* werken gemeenten, het waterschap en drinkwaterbedrijven samen aan het identificeren van klimaatgerelateerde kwetsbaarheden, het vaststellen van ambities en beleid en het implementeren van noodzakelijke maatregelen. Dit alles met het doel om de regio voor te bereiden op de klimaatuitdagingen van de toekomst, zoals extremere weersomstandigheden, watertekorten, wateroverlast, overstromingsrisico's en hogere temperaturen, om zo een klimaatbestendige en water-robuste regio te realiseren tegen 2050.

